

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 10030 af 06/12/2024 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 24-24 om boligindretning - boligsift - anvisning af anden bolig - borgers behov

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 23-68151

Ankestyrelsens principmeddelelse 24-24 om boligindretning - boligsift - anvisning af anden bolig - borgers behov

Principmeddelelsen fastslår

Kommunen har pligt til at anvisе en egnet lejebolig til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det gælder i de tilfælde, hvor kommunen giver afslag på at yde hjælp til indretning af bolig, og hvor borgers bolig ikke er egnet som opholdssted for den pågældende.

Kommunen skal efter servicelovens § 116, stk. 1, yde hjælp til indretning af bolig til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til boligændring af nuværende bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunen efter servicelovens § 116, stk. 4, yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af ejerbolig. Det er dog en betingelse, at kommunen ikke kan anvisе en lejebolig, der dækker behovet.

Anvisning af lejebolig

Den anviste lejebolig skal kunne dække borgerens behov som følge af funktionsnedsættelsen eventuelt med bevilling af boligindretning og/eller hjælpemidler.

Kommunen kan anvisе en konkret lejebolig til borgeren, selvom ikke alle borgerens ønsker til fx indretning og beliggenhed er opfyldte.

De konkrete sager

I sag nr. 1 hjemviste Ankestyrelsen sagen til ny behandling. Kommunen skulle foretage en konkret vurdering af, om borger havde ret til hjælp til anden bolig efter servicelovens § 116, stk. 4.

Kommunen havde vurderet, at borgers bolig ikke kunne gøres egnet med boligændringer, da det ville være for bekosteligt, og fordi den nødvendige boligindretning ikke var mulig af praktiske grunde. Kommunen havde dog ikke forholdt sig til, om borger havde ret til hjælp til anden bolig. Ankestyrelsen vurderede, at det ikke var tilstrækkeligt, at kommunen havde henvist borger til at finde en anden egnet bolig, eventuelt med råd og vejledning fra kommunen i forhold til kontakt til boligselskaber i kommunen.

I sag nr. 2 vurderede Ankestyrelsen, at kommunen havde opfyldt sin forpligtelse til at anvisе borgeren til en egnet lejebolig. Kommunen havde vurderet, at den nuværende bolig ikke kunne gøres egnet som opholdssted for borger og hendes barn.

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den konkrete bolig samlet set opfyldte de behov, som barnet havde som følge af sin funktionsnedsættelse, når kommunen

bevilgede diverse hjælpemidler til boligen. Det forhold, at boligen ikke opfyldte alle borgerens ønsker til boligens størrelse og indretning, kunne ikke føre til et andet resultat. Kommunen havde lagt vægt på, at boligen sikrede gode adgangsforhold til boligen, mulighed for indretning af værelse til barnet og moren samt mulighed for at benytte badeværelset forsvarligt. Derudover kunne der etableres en handicapparkeringsplads inden for kort afstand til boligen. Boligen lå i kort afstand til den by, hvor barnet gik i institution.

I sag nr. 3 vurderede Ankestyrelsen, at kommunen havde opfyldt sin pligt til at anvise borger en egnet lejebolig.

Kommunen havde givet afslag på boligindretning i form af platformslift til borgers nuværende bolig, da kommunen vurderede, at det ikke var muligt at opsætte en platformslift på trappen i fællesopgangen. Derudover havde kommunen vurderet, at badeværelset ikke var egnet på grund af adgangsforholdene. Kommunen fandt derfor, at boligen ikke var egnet som opholdssted for borgeren.

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at de anviste boliger var egnede som opholdssted for borger. Det forhold, at borgeren alene ønskede at blive skrevet op til en ældrebolig i et bestemt kvarter i kommunen, kunne ikke føre til et andet resultat.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet tre sager principielt. Det har vi gjort for at præcisere, at kommunen har pligt til at anvise en egnet lejebolig til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis det ikke er muligt at foretage boligændringer i borgerens nuværende bolig, enten fordi boligændringerne er for omfattende og/eller bekostelige, eller fordi det af praktiske grunde ikke er muligt. Hvis kommunen ikke kan anvise en anden bolig, som opfylder borgerens behov, har kommunen pligt til at yde hjælp til udgifter til anskaffelse af en anden ejerbolig efter servicelovens regler om boligsift.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2024.

- § 116, stk. 1 om hjælp til boligindretning
- § 116, stk. 4, 1. pkt. om anskaffelse af anden ejerbolig
- § 116, stk. 4, 2. pkt. om anvisning af anden lejebolig

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

73-10: Det fastslås, at en familie havde ret til anvisning af en anden bolig på grund af børnenes nedsatte psykiske funktionsevne.

70-10: Det fastslås, at en familie ikke havde ret til en større bolig på grund af datterens nedsatte funktionsevne, da en større bolig ikke var nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for datteren. Familien boede i en handicapvenlig bolig beliggende i stueplan og med en fin rumstørrelse. Ved relativt få ommøbleringer ville datteren kunne færdes i boligen.

13-17: Det fastslås, at en trappelift almindeligvis ikke vil være en så omfattende og bekostelig ændring af boligen, at etableringen af denne kunne begrunde, at kommunen skulle undersøge om det ville være mere hensigtsmæssigt, at borgeren flyttede til anden bolig.

C-56-03: Borger var ikke aktuelt berettiget til støtte til køb af ejerbolig. Kommunen kunne inden for rimelig tid udnytte sin anvisningsret til en anden bolig. Ved vurderingen af, hvad der kunne anses for rimelig tid, skulle kommunen lægge vægt på sandsynligheden for, at kommunen kunne finde en egnet bolig inden for kortere tid. Kommunen skulle undersøge, om der aktuelt var ledige boliger til rådighed, eller om der inden for kortere tid kunne forventes at blive en bolig ledig, som kunne anvendes til formålet. Ankestyrelsen fandt, at den af kommunens fastsatte sagsbehandlingstid på i alt 20 måneder, var for lang i forhold til retssikkerhedslovens krav om, at spørgsmål om hjælp skulle behandles så hurtigt som muligt.

Kasserede:

Følgende principmeddelelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk). Praksis er indarbejdet i denne principmeddelelse:

33-13: I de ganske særlige tilfælde, hvor boligændringer i nuværende bolig ikke er tilstrækkeligt til at gøre boligen egnet, kan kommunen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af en anden ejerbolig. Det er dog en betingelse, at kommunen ikke kan anvise en lejebolig, som dækker behovet. Ved anvisning af bolig er det afgørende, at boligen evt. med en bevilget boligindretning, kan anses som egnet som opholdssted. Dette kan medføre, at borger ikke kan få alle sine ønsker til boligens indretning og beliggenhed opfyldt.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om boligindretning og boligskit nr. 10328 af 19. december 2017

- Pkt. 2 om formålet
- Pkt. 3 om økonomiske forhold
- Pkt. 6 om vurdering af behovet
- Pkt. 7 om børn
- Pkt. 9 om forhold af betydning for afgørelsen
- Pkt. 22 om mere omfattende ændringer af boligen
- Pkt. 29 om istandsættelse, almindelig vedligeholdelse eller modernisering
- Pkt. 54 om generelt om hjælp ved boligskit – ejerbolig
- Pkt. 55 om lejebolig eller andelsbolig
- Pkt. 56 om boligskit på borgerens eget initiativ
- Pkt. 57 om standarder for den enkelte families pladsbehov
- Pkt. 58 om boligskit omfattet af servicelovens § 116, stk. 4

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 23-68151

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om afslag på boligindretning i form af elevator/løfteplatform. Kommunen afgjorde sagen den 6. juli 2023.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til boligændring i form af en elevator/løfteplatform.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse om boligindretning, og at afgørelsen ikke ændres.

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser spørgsmålet om anvisning af anden bolig til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny.

Kommunen skal træffe afgørelse om, hvorvidt du har ret til hjælp til anskaffelse af en anden bolig, eller om det er muligt at anvise en lejebolig.

Kommunen vil kontakte dig.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

På de næste sider kan du læse mere om afgørelsen.

Afgørelsen er truffet på møde.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at boligen ikke er egnet som opholdssted for dig.

Ankestyrelsen vurderer samtidig, at kommunen ikke i tilstrækkelig grad har forholdt sig til, hvilken form for hjælp, du har brug for i forhold til at finde en egnet bolig.

Hvad er afgørende for resultatet

Det fremgår af sagens oplysninger, at du ansøger om en elevator/løfteplatform ved en udvendig trappe, som fører op til din bolig på 1. sal, så du har mulighed for at komme selvstændigt op til din bolig.

Vi lægger vægt på sagens oplysninger om, at du lider af multipel sklerose, som er en progredierende lidelse. Derudover har du slidgigt i fødder og hænder. Der sker en løbende forværring af din tilstand, og du bliver dårligere gående med nedsat balance.

Du er begyndt at bruge stok indendørs og har fået bevilget en let rollator, som kan bruges inden- og udendørs. Kommunen har vurderet, at dit badeværelse/din brusekabine ikke vil kunne benyttes, hvis der bliver behov for yderligere hjælpemidler.

Vi lægger også vægt på, at der er tale om en bekostelig boligændring.

Du har selv tidligere indhentet et tilbud på en elevator/løfteplatform til en pris på 150.000 kr. plus moms.

Kommunen har kontaktet konsulenten i virksomheden, der gav tilbuddet. Han oplyser, at der må forventes diverse yderligere omkostninger til anlægsomkostninger til fundament, fjernelse af gelænder, flytning af postkasser mv. på ca. 40.000 kr.

Vi lægger herefter vægt på, at konsulenten oplyser, at der er to muligheder for placering af elevator/løfteplatformen. Ved det første løsningsforslag, skal den opsættes langs muren bag ved trappen til 1. sal. Den vil i dette tilfælde dække for et af underboens vinduer, således at det ikke kan åbnes helt. Derudover vil den stå på et sted, hvor postkasserne til fire lejligheder i din blok er placeret.

Ved det andet løsningsforslag vil elevator/løfteplatform opsættes på ydersiden af din altan ved hovedindgangen og vil således skulle opsættes i et fællesareal foran underboens terrasse. Dette vil spærre for en del af underboens udsigt fra vinduer i køkken/stue og fra terrassen.

Boligændringen vil således være til betydelig gene for din underbo.

På baggrund af ovenstående oplysninger finder vi, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at boligen ikke er egnet som opholdssted for dig.

Vi er opmærksomme på dine bemærkninger om, at du ikke finder det rimeligt, at kommunen afslår at hjælpe dig, så du kan blive boende i din nuværende bolig og dermed bevare dit og familiens livskvalitet de sidste år af livet. Dette kan dog ikke føre til en ændret vurdering. Vi henviser til begrundelsen ovenfor.

Anvisning af anden bolig

Da kommunen vurderer, at din bolig ikke er egnet som opholdssted, skal kommunen træffe afgørelse om, hvorvidt du har ret til hjælp til anskaffelse af en anden bolig, eller om det er muligt at anvise en lejebolig.

Vi er opmærksomme på, at kommunen i afgørelsen oplyser, at du kan søge en bolig, som er egnet i forhold til dine nuværende funktionsnedsættelser samt det forventede fremtidige funktionsniveau. Kommunen tilbyder råd og vejledning i forhold til kontakt til boligselskaber i byen, hvor du bor.

Det fremgår dog ikke af sagen, om kommunen har anvist dig en egnet lejebolig, eller har foretaget en vurdering af, om du er berettiget til hjælp til anskaffelse af en egnet ejerbolig.

Vi hjemviser derfor sagen til kommunen til undersøgelse af, om kommunen kan anvise dig en egnet lejebolig, eller om du er berettiget til hjælp til anskaffelse af en egnet ejerbolig.

Hvad skal kommunen gøre

Kommunen skal foretage en konkret vurdering af, om det er muligt at anvise en lejebolig, som dækker dine behov.

Kommunen skal i den forbindelse begrunde konkret, hvorfor den anviste bolig anses for egnet til dig. Kan kommunen ikke anvise en egnet lejebolig, skal kommunen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden ejerbolig.

Kommunen skal træffe en ny afgørelse. Hvis kommunen ikke fuldt ud imødekommer din ansøgning, skal kommunen i afgørelsen angive de hovedhensyn og de faktiske oplysninger, der er indgået i kommunens vurdering.

Vi bemærker, at du kan klage efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter, du har modtaget den nye afgørelse fra kommunen.

Vi bemærker også, at kommunen ikke er forpligtet til at hjælpe dig, hvis du afslår anvisning af en konkret bolig, som er egnet for dig.

Om reglerne

Betingelserne for at få hjælp til indretning af bolig er, at personen har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indretningen skal også være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Hvis der er tale om mere omfattende og bekostelige ændringer af boligen, skal kommunen undersøge, om en mere hensigtsmæssig løsning til afhjælpning af boligforholdene kan etableres ved flytning. Det bør i denne forbindelse tages i betragtning, at boligen skal være egnet til benyttelse gennem et længere tidsrum, og at udgifterne ved ændringerne må anses for rimelige i forhold til de opnåede brugsmæssige fordele. Vi henviser til Ankestyrelsens principmeddelelse 13-17.

Ved progredierende sygdomme vil der ofte være behov for ændring af den eksisterende bolig eller skift af bolig samt en lang række hjælpeforanstaltninger i øvrigt. Det er i den forbindelse vigtigt, at der ikke alene ses på det aktuelle behov, men at der også tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling og dermed fremtidige behov. Det er kun anskaffelse af en ejerbolig, der kan gives hjælp til efter reglerne om boligskit. Eventuelle udgifter på grund af et boligskit til en anvist lejebolig skal vurderes i henhold til reglerne i serviceloven om nødvendige merudgifter.

Personkredsen omfatter borgere med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt handicap eller senere opstået handicap, sygdom eller ulykkesskader. Bestemmelsen omfatter både børn og voksne.

Kan der af praktiske grunde eller på grund af bekostelige ændringer ikke foretages den nødvendige boligindretning i borgerens nuværende bolig, og kan kommunalbestyrelsen ikke anvise en anden egnet bolig (lejebolig), skal kommunalbestyrelsen vurdere, om borgeren er berettiget til hjælp til anskaffelse af en egnet ejerbolig.

Det er derfor kun i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til indretning af bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, at kommunen kan yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er da en betingelse, at der ikke kan anvises anden (leje) bolig, som dækker den pågældendes behov. Servicelovens regler om boligskift finder derfor alene anvendelse, når de øvrige muligheder – herunder boligindretning og anvisning af lejebolig – ikke er anvendelige i det konkrete tilfælde. Eventuelle udgifter på grund af boligskift til en anvist lejebolig skal vurderes i henhold til reglerne i serviceloven om nødvendige merudgifter.

Det følger af vores praksis, at det ved anvisning af bolig er afgørende, at boligen, eventuelt med en bevilget boligindretning, kan anses som egnet som opholdssted. Det kan medføre, at ansøgeren ikke kan få alle ønsker til boligens indretning og beliggenhed opfyldt.

Det følger endvidere af vores praksis, at en anden bolig skal være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for personen med den nedsatte funktionsevne. Ved vurderingen heraf kan der lægges vægt på, om pågældende kan færdes i sit nuværende hjem ved en ommøblering, der ikke medfører en væsentlig forringelse af boligen for den øvrige families ophold i denne. Det er ikke tilstrækkeligt, at en anden bolig vil være hensigtsmæssig for familien, da betingelserne for at yde hjælp til anden bolig er, at det er nødvendigt for at afhjælpe eller i betydelig grad mindske de boligmæssige ulemper ved ophold i eget hjem. Vi henviser til principmeddelelse 70-10.

Efter retssikkerhedsloven foretager Ankestyrelsen generelt en retlig prøvelse af førsteinstansens afgørelse. Det betyder, at vi blandt andet tager stilling til, om førsteinstansen har

- anvendt de korrekte regler, og om anvendelsen er korrekt,
- indhentet alle relevante og tilstrækkelige oplysninger i sagen,
- inddraget relevante og saglige hensyn, og
- overholdt sagsbehandlingsreglerne.

Hvis førsteinstansen har gjort dét - eller Ankestyrelsen i forbindelse med sin sagsbehandling har rettet op på eventuelle væsentlige fejl - har vi ikke grundlag for at tilsidesætte førsteinstansens konkrete og individuelle vurdering i sagen.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Sag nr. 2, j.nr. 23-102804

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om anvisning af anden bolig. Kommunen afgjorde sagen den 27. oktober 2023.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til en anden bolig end den anviste. Den anviste bolig anses for egnet for dig og din søn.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, og at afgørelsen ikke ændres.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

På de næste sider kan du læse mere om afgørelsen.

Afgørelsen er truffet på møde.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at den anviste lejebolig er egnet for dig og din søn.

I din konkrete sag tilsidesætter vi ikke den vurdering, som kommunen har foretaget. Det gør vi ikke, fordi vi ikke har konstateret retlige mangler i kommunens afgørelse.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at det ikke er muligt at foretage de nødvendige ændringer i din nuværende bolig, og kommunen derfor har anvist en anden bolig til dig og din søn, som tager hensyn til hans behov.

Det fremgår af sagen, at du er enig i, at det ikke er muligt at foretage de nødvendige ændringer til din aktuelle bolig, og at du ønsker at få anvist en anden bolig.

Kommunen har anvist en egnet lejebolig til dig og din søn som følge af hans funktionsnedsættelse. Han er født med cerebral parese.

Vi lægger vægt på oplysningerne om den anviste lejebolig. Der er tale om en 3-værelses lejlighed på 89,60 m² på 3. sal. Boligen har niveaufri adgang mellem parkeringsplads og opgangsdøren til ejendommen med flisebelægning hele vejen. Der er elevator, som har plads til både dig og din søn i et transporthjælpemiddel. Der er plads til, at du kan parkere handicapbilen inden for 50 meter fra opgangsdøren.

Kommunen har samtidig inddraget dit behov for at komme tættere på din søns institution. Boligen ligger to km fra centrum af byen.

Kommunen vil i forbindelse med anvisning af boligen bevilge kiler ved opgangsdøren til ejendommen, en kile ved niveauforskellen på badeværelset, toiletbadestol, puslebord og en loftlift i boligens store værelse.

Det store værelse i boligen kan således bruges som din søns soveværelse, hvor der vil være plads til de bevilgede hjælpemidler. Badeværelset er desuden indrettet således, at det vil være muligt at bade din søn i en badestol med kip.

Kommunen har vurderet, at badeværelset er egnet grundet indretningen, selvom det er mindre, end hvad der tidligere har været anbefalet i forhold til badeværelsets størrelse.

Vi er opmærksomme på dine bemærkninger i klagen om størrelsen på badeværelset, dit soveværelse og køkken, plads til handicapbilen, adgangsforholdene, køkkenets indretning, altanen, udearealet og placering af vaskemaskine og tørretumbler. Du mener ikke, at dine synspunkter er inddraget ved vurderingen af boligens egnethed.

Vi finder, at boligens størrelse og indretning ikke kan medføre, at den anviste bolig ikke anses for egnet. Kommunen har foretaget en konkret vurdering af, at det er muligt at gøre boligen egnet til din søn og dig ved bevilling af flere hjælpemidler til din søn og forslag til indretning. Kommunen har inddraget, at der er gode adgangsforhold til boligen, muligheden for indretning af værelse til din søn og dig selv og mulighed for at benytte badeværelset forsvarligt. Derudover er der mulighed for at sikre en fast handicapparkeringsplads inden for kort afstand fra boligen. Boligen ligger samtidig tættere på byen, hvor din søn går i institution.

Vi bemærker afslutningsvist, at kommunen har besvaret alle dine klagepunkter fyldestgørende i genvurderingen af den 29. november 2023.

Om reglerne

Betingelserne for at få hjælp til indretning af bolig er, at personen har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indretningen skal også være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

I de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til indretning af bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, kan kommunen yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er kun anskaffelse af en ejerbolig, der kan gives hjælp til efter bestemmelsen i serviceloven om boligsift. I disse tilfælde er det en betingelse, at der ikke kan anvises anden bolig, som dækker den pågældendes behov. Eventuelle udgifter på grund af boligsift til en anvist lejebolig skal vurderes i henhold til reglerne i serviceloven om nødvendige merudgifter.

Det følger af vores praksis, at det ved anvisning af bolig er afgørende, at boligen, eventuelt med en bevilget boligindretning, kan anses som egnet som opholdssted. Det kan medføre, at ansøgeren ikke kan få alle ønsker til boligens indretning og beliggenhed opfyldt.

Det følger endvidere af vores praksis, at en anden bolig skal være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for personen med den nedsatte funktionsevne. Ved vurderingen heraf kan der lægges vægt på, om pågældende kan færdes i sit nuværende hjem ved en ommøblering, der ikke medfører en væsentlig forringelse af boligen for den øvrige families ophold i denne. Det er ikke tilstrækkeligt, at en anden bolig vil være hensigtsmæssig for familien, da betingelserne for at yde hjælp til anden bolig er,

at det er nødvendigt for at afhjælpe eller i betydelig grad mindske de boligmæssige ulemper ved ophold i eget hjem. Vi henviser til principmeddelelse 70-10.

Efter retssikkerhedsloven foretager Ankestyrelsen generelt en retlig prøvelse af førsteinstansens afgørelse. Det betyder, at vi blandt andet tager stilling til, om førsteinstansen har

- anvendt de korrekte regler, og om anvendelsen er korrekt,
- indhentet alle relevante og tilstrækkelige oplysninger i sagen,
- inddraget relevante og saglige hensyn, og
- overholdt sagsbehandlingsreglerne.

Hvis førsteinstansen har gjort dét - eller Ankestyrelsen i forbindelse med sin sagsbehandling har rettet op på eventuelle væsentlige fejl - har vi ikke grundlag for at tilsidesætte førsteinstansens konkrete og individuelle vurdering i sagen.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Sag nr. 3, j.nr. 24-14265

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om afslag på boligindretning i form af stolelift. Kommunen afgjorde sagen den 3. november 2023.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til boligindretning i form af stolelift.
- Kommunen har anvist dig en egnet bolig

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, og at afgørelsen ikke ændres.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

På de næste sider kan du læse mere om afgørelsen.

Afgørelsen er truffet på møde.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at boligen ikke er egnet som opholdssted for dig.

Vi vurderer også, at kommunen i tilstrækkelig grad har forholdt sig til, hvilken anden form for hjælp du har brug for i forhold til at finde en egnet bolig.

I din konkrete sag tilsidesætter vi ikke den vurdering, som kommunen har foretaget. Det gør vi ikke, fordi vi ikke har konstateret retlige mangler i kommunens afgørelse.

Hvad er afgørende for resultatet

Du ansøger om en stolelift til din lejlighed på 4. sal. Du begrundes ansøgningen med, at du ikke sikkert kan gå op og ned ad trappen grundet dine funktionsnedsættelser.

Vi lægger vægt på sagens oplysninger om, at du har en medfødt misdannelse af arme og hænder, og at du er diagnosticeret med progressiv sklerose, som er en progredierende lidelse. Du har nedsat balance, muskelkraft, hurtig udtrætning og er faldtruet.

Vi lægger i den forbindelse vægt på de lægelige oplysninger i sagen om, at dit funktionsniveau er faldende med forringelse af din gangfunktion og balance. Det fremgår, at du siden 2022 har mistet betydelig gangfunktion fra at kunne gå 1000 m til i dag 200 m uden pauser på trods af fysioterapitræning.

Vi lægger også vægt på oplysningerne om, at du har nedsat evne til at færdes på trapperne, at du færdes uden for med besvær, og at du er afhængig af hyppige siddende hvil.

Kommunen vurderer, at en stolelift ikke fremtidssikrer adgangsforholdene til din bolig, hvis du bliver afhængig af et ganghjælpemiddel. Kommunen har derfor vurderet, at du i stedet for en stolelift skal have en platformslift.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at du bor i en andelsbolig på 4. sal uden elevator.

Vi lægger derudover vægt på, at fribredden på den fælles trappeopgang er 97 cm. Ifølge bygningsreglementet skal der være en fribredde på 100 cm på trapper i fælles opgange efter opsætning af stolelift eller platformslift. Trappeopgangen til din bolig lever derfor ikke op til bygningsreglementets krav ved opsætning af stolelift eller platformslift.

Vi lægger herved vægt på oplysningerne om, at en stolelift reducerer fribredden med 14-16 cm og en platformslift reducerer fribredden med 35 cm. Det er liftfirmaet X erfaring, at der i X Kommune ikke gives dispensation til opsætning af lift i opgange i etageejendomme, hvor der inden opsætning er en fribredde på under 100 cm.

På baggrund af ovenstående oplysninger finder vi, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at det ikke er muligt at foretage boligændringer, der kan gøre boligen bedre egnet. Du opfylder derfor ikke betingelserne for at få hjælp til boligindretning i nuværende bolig.

Vi er opmærksomme på dine oplysninger om, at det er vigtigt for dig at blive boende i din nuværende bolig, og at der efter din vurdering ikke er belæg for, at boligen ikke kan gøres egnet for dig. Du mener, at det er muligt at få sat stoleliften op ved at søge om dispensation. Du henviser også til formålet med serviceloven og hensynet til borgerens egne ønsker.

Derudover oplyser du, at det ikke er sikkert, at du havner i kørestol og henviser i den forbindelse til Skleroseforeningen. Kommunen har foretaget en generel vurdering af sygdommen og ikke en konkret vurdering af din tilstand. Du bruger på nuværende tidspunkt ikke ganghjælpemidler, og derfor vil en stolelift være den rette løsning for dig. Du henviser til Ankestyrelsens principmeddelelse 13-17 om trappelift.

I bemærkningerne til Ankestyrelsen klager du også over den konkrete sagsbehandler blandt andet i forhold til beskrivelsen af din funktionsnedsættelse.

Vi bemærker, at du har progressiv sklerose, og at lidelsen er progredierende. Kommunen har i forbindelse med behandlingen af sagen indhentet lægelige oplysninger fra Skleroseambulatorium, hvoraf det fremgår, at du oplever tiltagende svækkelse af gangfunktionen, og at du har en øget tendens til at falde. Det er diskuteret, at du har behov for at tilpasse dit liv til det nye udgangspunkt, og at du er informeret om, at der er grundlag for at overveje at skifte bolig, gerne til noget i stueplan, og hvilken type hjælpemiddel, der i din situation vil kunne lette på dine udfordringer i forhold til mobilitet.

Kommunen inddrager derfor konkrete oplysninger om din helbredsmæssige tilstand, og at det på den baggrund er vurderet, at du er i målgruppen for ganghjælpemidler. Kommunen har af denne grund vurderet, at en stolelift ikke vil være en fremtidssikret løsning.

Kommunen henviser ved afgørelsen til bygningsreglementets krav til fribredden på trapper i fælles opgange ved opsætning af stolelift eller platformslift. Trappen i din opgang lever ikke op til kravet om en fribredde på 100 cm. Kommunen har også indhentet oplysninger fra liftfirmaet X angående dispensation til opsætning af stolelift eller platformslift. Det er firmaets erfaring, at det er svært at få dispensation til opsætning af lifte, specielt i X. Derudover vil en ansøgning om dispensation kræve en brandteknisk rapport, som koster ca. 50.000 kr.

Det er på den baggrund, at kommunen har vurderet, at boligen ikke er egnet som opholdssted for dig, og at du derfor er visiteret til en anden bolig.

Vi tilsidesætter ikke kommunens vurdering, da det ikke er muligt at opsætte hverken en stolelift eller platformslift i din opgang. Det vil derfor ikke være muligt at gøre boligen bedre egnet som opholdssted.

Anvisning af anden bolig

Kommunen har i afgørelsen af 3. november 2023 vurderet, at det ikke er muligt at foretage ændringer i din nuværende bolig og henviser til, at du allerede er visiteret til en ældrebolig. Kommunen angiver, at en egnet bolig skal have:

- niveaufri adgang eller elevator
- badeværelse med enten niveaufri adgang eller mulighed for montering af sliske
- badeværelse, der er kørestolsegnethed med bruseniche med plads til badestol og hjælper

- soveværelse med plads til plejeseng og hjælper
- min. 2-værelsesbolig

Kommunen har den 6. september 2023 visiteret dig til en ældrebolig, da det vurderes, at du på baggrund af din funktionsevne har særlige behov, som bedst tilgodeses i en handicap- og ældrevenlig bolig.

Kommunen har således i afgørelsen forholdt sig til, at du har brug for at få anvist en anden bolig og har vurderet, at dette kan ske ved anvisning af en ældrebolig, som du allerede forud for afgørelsen er visiteret til.

Vi lægger i den forbindelse vægt på oplysningerne om, at der er en gennemsnitlig ventetid på 2-3 måneder på en ældrebolig i X Kommune.

Vi lægger videre vægt på dine oplysninger indsendt til Ankestyrelsen den 10. juni 2024 om, at du efter kommunens afgørelse skrev dig op til en ældrebolig i et boligkvarter i kommunen, og at du derefter er blevet tilbudt to ældreboliger, som du har takket nej til.

Du har således allerede fået tilbudt to konkrete boliger. Det fremgår af sagen, at du fortsat er skrevet op til en ældrebolig, selvom du har sagt nej til de to tilbudte boliger.

Du har anført, at boligerne ikke var egnede, da der ikke er et dushtoilet, og fordi der var et elkomfur fra 70'erne. Du mener, at boligerne er et levn fra DDR-tiden.

På baggrund af ovenstående oplysninger finder vi, at kommunen har undersøgt, at du kan anvises en anden egnet lejebolig ved visitering til ældrebolig den 6. september 2023. Kommunen har ved anvisningen forholdt sig til, hvad der er afgørende for, at en bolig er egnet for dig.

Da du allerede den 6. september 2023 er visiteret til en ældrebolig, er det på tidspunktet for kommunens afgørelse muligt for dig at få en anden egnet bolig inden for kortere tid henset til den gennemsnitlige ventetid på 2-3 måneder på ældreboliger i byen, hvor du bor.

Det forhold, at du i første omgang kun har villet skrive dig op til en bolig i dit nuværende boligkvarter og efterfølgende har takket nej til to ældreboliger i et andet boligkvarter i kommunen, kan ikke føre til et andet resultat. Der er ikke oplysninger om, at de tilbudte boliger ikke skulle være egnede for dig grundet forholdene omkring toilettet og komfuret. Vi bemærker hertil, at det er muligt at søge om boligindretninger og evt. hjælpemidler ved flytningen til den nye bolig. Du har derudover mulighed for at skifte komfuret ud, hvis det ikke er egnet for dig.

Du oplyser også, at selv hvis du skrev dig op til en bolig andet sted i X, så er der en ventetid på 2-3 måneder. Du er spærret inde, da du ikke kan gå på trappen. Du kan ikke lufte din hund, besøge datter mv. Du søger derfor om en nødløsning i form af et halvhøjt greb på væggen.

Efter sagens oplysninger vil det være muligt at få en anden egnet bolig inden for kortere tid, hvis du accepterer en anden bolig i byen, hvor du bor.

Det forhold, at du har en særlig tilknytning til dit nuværende kvarter, kan ikke føre til et andet resultat, da der er en meget lang ventetid til en ældrebolig i dette område.

Vi bemærker afslutningsvist, at vi ikke kan behandle klager over kommunens sagsbehandling. Vi kan således kun påse overholdelsen af de sagsbehandlingsregler, der kan have betydning for afgørelsens indhold og lovlighed. Vi kan ikke tage stilling til kommunens mere generelle sagsbehandling.

Hvis du ønsker at klage over kommunens sagsbehandling, henvises du til at indgive en klage til borgmesteren eller rådmanden for den forvaltning, som afgørelsen er truffet i, der er den øverste ansvarlige for kommunens sagsbehandling.

Om reglerne

Betingelserne for at få hjælp til indretning af bolig er, at personen har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indretningen skal også være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Hvis der er tale om mere omfattende og bekostelige ændringer af boligen, skal kommunen undersøge, om en mere hensigtsmæssig løsning til afhjælpning af boligforholdene kan etableres ved flytning. Det bør i denne forbindelse tages i betragtning, at boligen skal være egnet til benyttelse gennem et længere tidsrum, og at udgifterne ved ændringerne må anses for rimelige i forhold til de opnåede brugsmæssige fordele. Vi henviser til Ankestyrelsens principmeddelelse 13-17.

Det er derfor kun i de ganske særlige tilfælde, hvor hjælp til indretning af bolig ikke er tilstrækkelig til at gøre boligen egnet som opholdssted, at kommunen kan yde hjælp til dækning af udgifter til anskaffelse af anden bolig. Det er da en betingelse, at der ikke kan anvises anden (leje) bolig, som dækker den pågældendes behov. Servicelovens regler om boligskit findet derfor alene anvendelse, når de øvrige muligheder – herunder boligindretning og anvisning af lejebolig – ikke er anvendelige i det konkrete tilfælde. Eventuelle udgifter på grund af boligskit til en anvist lejebolig skal vurderes i henhold til reglerne i serviceloven om nødvendige merudgifter.

Personkredsen omfatter borgere med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt handicap eller senere opstået handicap, sygdom eller ulykkesskader. Bestemmelsen omfatter både børn og voksne.

Ved progredierende sygdomme vil der ofte være behov for ændring af den eksisterende bolig eller skift af bolig samt en lang række hjælpeforanstaltninger i øvrigt. Det er i den forbindelse vigtigt, at der ikke alene ses på det aktuelle behov, men at der også tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling og dermed fremtidige behov.

Det er kun anskaffelse af en ejerbolig, der kan gives hjælp til efter reglerne om boligskit. Eventuelle udgifter på grund af et boligskit til en anvist lejebolig skal vurderes i henhold til reglerne i serviceloven om nødvendige merudgifter.

Det følger af vores praksis, at det ved anvisning af bolig er afgørende, at boligen, eventuelt med en bevilget boligindretning, kan anses som egnet som opholdssted. Det kan medføre, at ansøgeren ikke kan få alle ønsker til boligens indretning og beliggenhed opfyldt.

Det følger endvidere af vores praksis, at en anden bolig skal være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for personen med den nedsatte funktionsevne. Ved vurderingen heraf kan der lægges vægt på, om pågældende kan færdes i sit nuværende hjem ved en ommøblering, der ikke medfører en væsentlig forringelse af boligen for den øvrige families ophold i denne. Det er ikke tilstrækkeligt, at en anden bolig vil være hensigtsmæssig for familien, da betingelserne for at yde hjælp til anden bolig er, at det er nødvendigt for at afhjælpe eller i betydelig grad mindske de boligmæssige ulemper ved ophold i eget hjem. Vi henviser til principmeddelelse 70-10.

Efter retssikkerhedsloven foretager Ankestyrelsen generelt en retlig prøvelse af førsteinstansens afgørelse. Det betyder, at vi blandt andet tager stilling til, om førsteinstansen har

- anvendt de korrekte regler, og om anvendelsen er korrekt,
- indhentet alle relevante og tilstrækkelige oplysninger i sagen,
- inddraget relevante og saglige hensyn, og
- overholdt sagsbehandlingsreglerne.

Hvis førsteinstansen har gjort dét - eller Ankestyrelsen i forbindelse med sin sagsbehandling har rettet op på eventuelle væsentlige fejl - har vi ikke grundlag for at tilsidesætte førsteinstansens konkrete og individuelle vurdering i sagen.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk